

001	66	76	93	96	96	26	62	52	69	36	36	13	10	7	4	3	0
001	66	76	93	96	96	26	62	52	69	36	36	13	10	7	4	3	0

Perjantaina 3. lokakuuta 2014

MAASEUDUN TULEVAISUUS

23

PÄIVÄSTÄ TOISEEN

Skotlannissa jokaisella on vapaa pääsy luontoon, toisin kuin Englannissa, mutta monia kaupunkilaisia jännittää kävellä itseksseen. **CAROLINE MILLAR**

Peel Farm houkuttelee matkailijoita syömään, ostoksille, yöpymään ja tutustumaan tilan moniin eläimiin.

Navetta tarjoaa luksusmajoitusta rauhaa etsiville

Peel Farm Itä-Skotlannissa Anguksen maakunnassa houkuttelee matkailijoita maaseudun rauhaan. Yrittäjä Claire Fleming uskoo, että luksus-majoitus kiinnostaa erityisesti golfaajia.

ANGUS, SKOTLANTI (MT)
Claire Flemingin maatila sijaitsee kauniissa Glenislan laaksossa, lähellä kuuluisaa Reekie Linnin vesiputousta. Peelin tilalla kasvatetaan liharakkaa ja lampaista.
Kun Claire 34 vuotta sitten syntyi, hänen opettajaäitinsä halusi työllistää itsensä maatilalla ja alkoi pitää kahvilaa. Aluksi kotitalon verannalla oli vain kaksi pöytää ja tarjolla kotileivonnaisia.
Pikkuhiljaa perhe kasvoi ja toiminta laajeni. Rakennettiin erillinen kahvilarakennus, perustettiin maatilakauppa ja tehtiin luontopolku. Konesuojaajan

remontoisi, Claire mietti.
Kahvilassa käy paljon vakioasiakkaita, ja parinkymmenen kilometrin säteellä on viisi golfkenttää. Golfin syntysija, St. Andrew's, on sekin vain puolen toista tunnin ajomatkan päässä. Kalastus- ja metsästysmahdollisuudet ovat mainiot. Eli maksavia asiakkaita saattaisi riittää.
Claire haki rakentamiseen EU-tukea ja sai peräti puolet 320 000 punnan kustannuksista. Tosin kulut täytyi ensin maksaa itse ja peräi jälkikäteen takaisin.
Navettaan syntyi kaksi luksusluokan asuntoa, joista toiseen voi majoittaa neljä ja toiseen kahdeksan henkeä.
Rakennuksen ulkomuotoa ei saanut muuttaa, mutta sisältä kaikki on modernia, kuin suoraan Country Living -lehestä. Lattiaan asti ulottuvista ikkunoista avautuu rauhoittava peltomaisema, jossa eläimet laiduntavat ja vilja lainehtii.
Clairen mielessä oli neljän

tai viiden tähden majoitustaso, joten hän on hinnoitellut huoneistot sen mukaan. Pienemmän huoneiston saa käyttöönsä 880 eurolla, isomman 1500 eurolla viikoksi. Lyhyemmätkin ajat ovat mahdollisia.
Yhteistyötä tarvittaisiin
Lähistöllä on useita majoituspaikkoja, sillä matkailijoita houkuttelevat esimerkiksi Glamisin linna, jossa kuningataräiti on viettänyt lapsuuttaan, ja Kirriemuir, jossa Peter Panin tarina on syntynyt.
Maatilamatkailulle olisi Clairen mielestä paljon mahdollisuuksia, mutta yhteistyötä kaivattaisiin.
Go Rural -järjestö on nyt aloittamassa sitä ja se on valinnut Peel Farmin yhdeksi viljelijärenkaan vertailutilakseen, johon yrittäjät kokoontuvat jakamaan kokemuksiaan.
Markkinointia varten Claire on harkinnut nettivaraussivus-

toa, joka veloittaa vain kolme prosenttia varauksen hinnasta. Joidenkin markkinointirenkaitten veloitus voi olla jopa 22 prosenttia plus arvonlisävero, mikä tuntuu Clairesta todella kovalta.
Claire aikoo hyödyntää myös sosiaalista mediaa, kuten Facebookin dog friendly -sivustoa, Twitteriä ja Tripadvisoria.
”Suurin haaste on aikapula. Matkailu on minulle vain sivubisnes. Työskentelen maatilalla ja vastaan siellä karjan hoidosta ja paperitöistä, joita kyllä riittää. Etenkin karitsointiaikaan on kiirettä.”
Uudet tulonlähteet ovat tarpeen
Skotlannin viljelijät ovat saaneet kokea, miten EU-tuet pienenevät vuosi vuodelta. Eikä nytäkään oikein voi tietää, mitä maatalouspolitiikan uudistus, cap-reformi, tuo tullessaan.
Maataloudestakin saatava tuotto vaihtelee sen mukaan,

miten paljon mitäkin viljellään. Ohran hinta on ollut 92 punttaa (115 euroa) tonnilta, mutta ensi vuonna se voi olla vaikka 140 punttaa (175 euroa) tonnilta.
”Meillä on toinen tila puolen tunnin ajomatkan päässä. Ehkä rakennan myös sinne lomiasuntoja. Viljelijöiden on etsittävä uusia tulonlähteitä. Ihän niin kuin äitikin teki 34 vuotta sitten perustaessaan kahvilan.”
Clairella on tänään takanaan pitkä päivä. Aamukuudelta hän lähti hoitamaan eläimiä ja ilta-kahdeksan aikaan hän lopetelli puinteja isänsä kanssa.
Omasta lomasta hän ei juurikaan haaveile. Skotlannissa ei ole lomitusjärjestelmää viljelijöille.
”Neljä vuotta sitten olin kymmenen päivää Singaporessa lomalla, kun siskoni oli siellä töissä. Olen terve ja tyytyväinen. Yrittäjänä voin pitää vapaapäivän silloin, kun haluan. Mutta sitä tapahtuu harvoin.”
RIITTA MUSTONEN

Claire Fleming hakee maatilalle tuloja monesta lähteestä.

MONITOIMITILA

Peel Farm

600 uuhta, 200 limousine-ja simmental-emolehmää, 5 limousine-sonnia, 1 belgian sininen -sonni, 3 hevosta, ankoja, kanoja ja kauriita.
240 hehtaaria ohraa, kauraa ja rehujuurikasta, lisäksi saman verran vuokramaita, lähinnä laitumina kesällä.
Tilalla työskentelevät isä Charlie, tytär Claire, poika Hugh, yksi palkattu työntekijä. Mukana ovat isovanhemmat Charles ja Mary Fleming.
Tilan tuotto noin 90 000 euroa vuodessa.
Maatilakahvila ja lahjavaramyymälä tilan yhteydessä, annettu vuokralle.
Vanhaan navettaan valmistunut kaksi self catering -loma-asuntoa.

Kruunun mailla silitellään kesyjä poroja ja pyöräillään

MORAY, SKOTLANTI (MT)
Britanniassa kruunun omistamalla Glenlivetin mailla Skotlannin Ylämaalla maan virkistyskäyttöön on lisääntymässä maanviljelyn ja metsätalouden ohella.
Alueella käy vuosittain yli 30 000 matkailijaa, joita houkuttelevat kauniit luontopolut, metsästys ja kalastus, mutta uusia simpana myös maastopyöräily ja porot.
Glenliviitiin valmistui tänä vuonna maastopyöräreitti. Johtaja **Alan Laidlaw'n** mukaan alueen tavoitteena on nousta maailman maastopyöräilyn keskuiseksi.
Reitin rakentaminen maksoi 750 000 euroa, josta Glenlivetin tila maksoi puolet. Hintaan sisältyy myös kahvila- ja huoltorakennus parkkipaikoineen. Osittain on käytetty hyväksi metsäautoteitä, mutta suuri osa on uutta polkua.
Koska Skotlannissa on jokamiehenoikeus kulkea metsissä ja luonnossa, reittien käytöstä ei voi veloitaa. Tulot saadaan pysäköintimaksuista ja kahvilan tuotosta.
Laidlaw esittelee pyörätietä

Fiona Smith (vas.) huolehtii poroista ja äiti-Tilly miehensä ja poikansa kanssa maatilasta ja matkailijoista.

paikka valitaan 3G-yhteyden perusteella.
”Kun jaoin reitistä ensimmäisen kuvan Tripadvisorissa ja Facebookissa, ne saivat heti tuhansia katsojia.”

Porotilakin hyöttyy pyöräilijöistä
Glenlivetin alueelle matkailijoita vetää myös samanniminen viskitislaamo, jonka kuparikattiloita ja tammitynnyreitä

tuhannet ihmiset käyvät vuosittain ihaillemassa.
Viskinjuojille nimi on tuttu, tuottaahan talo yli kymmenen miljoonaa litraa viskiä vuodessa maailman markkinoille.

Kävijä saattaa luulla nauttineensa pari drinkkiä liikaa, kun tislaamolta lähtiessä tien vieressä alkaa näkyä poroja. Mutta porot eivät ole harhaa, vaan ilmieläviä.

Kyseessä ovat Skotlannin ainoat porot, 150-päinen karja, jota **Tilly** ja **Alan Smith** hyödyntävät matkailussa. Poroturismi on heidän päällinkeinonsa maanviljelyn ohella.

Maastopyöriä voi myös vuokrata, mutta moni tuo mukanaan oman pyörän.

Ihmiset tulevat katsomaan ja silittelemään kesyjä poroja, ja jotkut jäävät yöksi Smithien matkailijoita varten remontoimaan luksusmökkiin. Mökki palvelee myös maastopyöräilijöitä, joille sauna ja pyykinpesumahdollisuus ovat hyvä houkutin.
Tilly Smith tietää, että myös poronlhalle olisi markkinoita, mutta matkailukäytössä porot tuottavat paremmin.
Aina marraskuussa Tilly ja tytär **Fiona** matkaavat parin petteripunakuonon kanssa Lontooseen, missä porot avavat Harrodsin tavaratalon joulun ja jatkavat pulkan vetämisistä joulun asti.
Smithit pyrkivät pitämään porokarjan nykyisen kokoisena. Porojen keski-ikä on kymmenen vuotta, vanhin on 16-vuotias.
Taljoja ei liikene myytäväksi, sillä yleensä porot kuolevat tunturissa yksikseen ja joku petoeläin syö ne.
Mutta taljoja on toki myynnissä. Tilly Smith tilaa ne Suomesta, mistä porot alunperin ovat kotoisin.

RIITTA MUSTONEN